

Verslag 2^e GWSW Gebruikersoverleg

Dinsdag 11 mei 2021, 14:30u-16:30u via MS Teams

Aanwezigen	Organisatie	Aanwezigen	Organisatie
Freek Verhoef	Den Haag	Barry van Vulpen	Houten, Winnet
John Peeters	Maasgouw	Hans van Buggenum	BAR-gemeenten
Ferry Kramer, <i>voorzitter</i>	Vlissingen	Nico Jonker	Noordkop-gemeenten
Rick Nijman	Waternet Amsterdam	Arie Sturkenboom	Alphen aan den Rijn
André de Haan	Buren	Sven de Koning	Utrecht
Marcel van Zutphen	Ws. Vechtstromen	Guido Schaepman	Ws. Rijnland
Audrey Verbeek	Ws. Aa en Maas	Jaap Coorens	Leiden
Jos van Deur	Arnhem	Ton Butter	Zaanstad
Ronald van Pelt	Dordrecht	John Peters	Maasgouw
Afwezig			
Freddy ten Kate	Zwolle	Tiemen Verhoeks	BAR-gemeenten
George Bontjer	Ws. Rijn en IJssel	Tatiana Bogdanova	Het Waterschapshuis
Hugo Gastkemper	Stichting RIONED	Robert Rorsch	Stichting RIONED
Namens Stichting RIONED			
Yvonne Rietveld	Stichting RIONED	yvonne.rietveld@rioned.org	
Eric Oosterom	GWSW projectteam	eric.oosterom@rioned.org	

1. Welkom, mededelingen, agenda vaststellen.

Ferry Kramer opent de vergadering en verwelkomt iedereen. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zijn naast de afmeldingen geen mededelingen.

Geen opmerkingen over het Verslag vorig GWSW Gebruikersoverleg. Actiepunten allemaal opgevolgd. Over de bijeenkomst van vorige keer: was veel informatie en zenden vanuit RIONED. Vandaag veel minder, juist veel ruimte om van iedereen te horen.

Ferry: TKN verslag vorig GWSW Leveranciersoverleg ter kennisname. Vragen of opmerkingen?

André: Wat was de sfeer van dat overleg?

Eric: Goed overleg, wel wat voorzichtig omdat het ook concurrenten zijn. Wat opviel was dat leveranciers zeggen nog van lang niet alle klanten te horen dat de uitwisseling o.b.v. het GWSW nadrukkelijk gewenst is. Dus laten we proberen de druk erop te houden.

2. Toepassingen o.b.v. het GWSW – open microfoon voor ideeën en ontwikkelingen

Nico: Vraag aan iedereen - Wie werken met meerdere beheerpakketten en het GWSW? Hij werkt met Kikker en RioGL/Obsurv en ervaart nog allerlei problemen met onderlinge uitwisseling. Bijvoorbeeld dat RioGL een maximum van 8 karakters bij putnummers hanteert. Bij import van een GWSW-bestand uit een andere bron, komt 'ie het automatisch af en ben je informatie kwijt. Nico geeft de leveranciers feedback en zou graag met anderen optrekken en elkaar helpen. Want het gaat nog lang niet soepel, en dat is erg vervelend.

John, Sven en Hans reageren met hun ervaringen in Maasgouw, Utrecht resp. BAR-gemeenten. Ze zijn niet tevreden over tempo en precisie van hun leveranciers. Zoals dat Kikker bepaalde velden niet goed exporteert, dus die data raak je dan kwijt richting GWSW-server, andere applicatie en/of GIS. BAR-gemeenten gebruikt Kikker en GBI (waar nu hopelijk een GWSW-export afgerond wordt). Maasgouw beheert met GBI, gebruikt ook Kikker, en verliest nog telkens data.

Samen concluderen we dat deze knelpunten niet in de standaard zitten, maar in de mate en wijze van implementatie. Een 80%-versie van een GWSW-export lijkt goed te maken, maar de echte opgave is een volledige en juiste omzetting van alle beheerdata. Daarin slaagt nog niemand. **Sven** voegt toe dat het bij hun ook organisatorisch een uitdaging is, o.a. wie doet intern wat.

Freek: Is de kern van het hele probleem dat beheerpakketten niet conform GWSW hun data opslaan. M.a.w. bij elke conversie verlies je data. Wat vinden de leveranciers hier zelf van?

Eric: We richten ons bij het GWSW op uitwisseling. Niet op hoe intern databases zijn ingericht. Bijv. IMBOR van CROW werkt aan de andere kant: Termen, kenmerken en objecten in de database, en (nog) niets over de uitwisseling. Je wilt eigenlijk allebei. Een aantal leveranciers kiezen voor vast databasestructuur. Andere voor flexibele, klant-specifieke databases. Dilemma! Onze focus blijft op uitwisseling, maar ook aanpassingen/vaste structuren intern zijn nodig.

Nico: Applicatietoetsing is een mogelijkheid om dat strakker te krijgen. Laat alle leveranciers daarbij ook bij elkaar komen en een cyclische toets doen. Het geeft inzicht in knelpunten.

Eric: Eens. We bespreken het straks verder met Jaco van de Bosch, uitvoerder van de toetsing.

Eric: Aandachtspunt is ook nog dat leveranciers hun klanten instructies meegeven over hoe bijzondere constructies en kenmerken geregistreerd moeten worden om goed in GWSW-bestanden te komen. Laat ieder z'n leverancier(s) hierom vragen. **John** en **Hans** beamen dit.

Barry: Bij nieuwbouw/revisies moet data volgens GWSW zijn en afgestemd met NLCS. Bij ons heeft bedrijf Duopp geholpen. Graag willen we dat bewoners huisaansluitingen kunnen opzoeken. **Freek:** Wij hebben de huisaansluitingen in ons beheerpakket en sinds kort op de GWSW-server. Dat gaat binnenkort naar PDOK gepubliceerd worden. Dan breng je alle data samen, waar we iedereen naar toe verwijzen. Erg handig. We moeten wel zorgen dat onze data op PDOK up to date blijft.

Eric bevestigt dat deze extra PDOK kaartlaag in het tweede kwartaal met Kadaster geregeld gaat worden. Belangrijk is wel dat het GWSW-team nu hard bezig is nieuwe medewerkers in te werken vooruitlopend op de pensionering van Marinus. Dat heeft prioriteit vanwege de continuïteit.

Freek: Nieuwe stap vanuit VNG-programma Totaal Driedimensionaal is dat we naast 2d ook in 3d gaan uitleveren. Dan kun je in elk 3d pakketten de rioleringsdata opvragen.

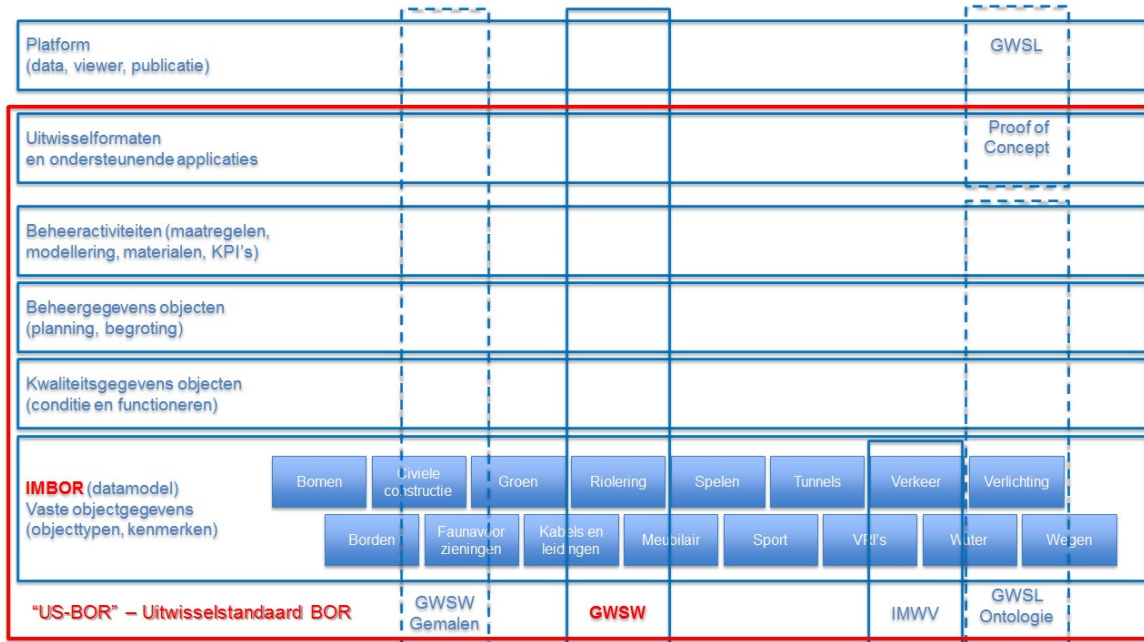
Eric: RIONED wil daarom een generieke omzetting van GWSW-formaat naar CityGML/3D Tiles maken, die dit najaar beschikbaar komt.

3. Toelichting RIONED: Samenwerking met CROW o.b.v. GWSW en IMBOR

Eric: Riolering is één van de BOR-domeinen. Met het GWSW hebben we een uitgebreide, diepgaande uitwisselstandaard met een operationeel ecosysteem eromheen (formaten, validatie, publicatieplatform, praktijktoepassingen). CROW heeft met IMBOR een brede standaard voor registratie van objecten en hun kenmerken. CROW en Stichting RIONED zien de grote potentie als beide standaarden elkaar gaan versterken.

GWSW heeft bredere inbedding nodig om succesvol tot implementatie en gebruik te komen. IMBOR kan dankzij het GWSW verdiepen en uitgroeien tot USBOR (Uitwisselstandaard BOR, zie plaatje). Daarmee kunnen we de gemeenten domein-overstijgend in staat stellen tot beter assetmanagement en slimmer investeren, volgens de Common Ground principes. Mooie ambities, die nu tussen beide organisaties uitgewerkt worden tot een intentieverklaring en stappenplan. Daarna gevolgd door kwartiermaken en realisatie ervan – liefst met partijen zoals

VNG, IPO, Unie van Waterschappen/Het Waterschapshuis, Centrum Ondergronds Bouwen, Geonovum, BIM-loket en Informatiehuis water.

4. Toelichting RIONED: Publicatie waterschapsdata o.b.v. Damo AWK/CDL/GWSW

Eric: Het Waterschapshuis heeft in najaar 2021 een technische voorziening gerealiseerd waarin de data van afvalwaterketenobjecten en -systemen van waterschappen via de Centrale Distributielaag (CDL) op basis van DAMO-Afvalwaterketen (die grotendeels conform GWSW is) leidt tot aanlevering aan de GWSW-server en van daar naar PDOK. De samenwerking is goed. De data-aanlevering kan en moet nog beter, want in mappings blijft nog teveel hangen. Wordt hard aan gewerkt. In Q3 maken we daar een flinke stap.

Audrey: Als trekker van de Gebruikersgroep DAMO-AWK van HWH zeg ik: Wij zijn blij met deze ontwikkelingen. Ook wij willen onze burgers verwijzen naar PDOK voor goede data. Zoals Eric zei, er is nog een probleem met doorgeven van de juiste geometrieën. Dat gaan we komende maanden oplossen. De waterschappen willen hier en in de GWSW-werkgroepen zoals Gemalen, Geo en Kentallen afstemmen en bijdragen aan een betere GWSW-standaard en gebruik ervan.

Rick: Bij Waternet in Amsterdam beheren we riolering én waterschapsobjecten. Nu leveren we persleidingen via Damo. Maar óók via het GWSW-formaat, in het kader van het STOWA-RIONED onderzoek Professioneel Persleidingenbeheer. Hoe gaan die lijnen op elkaar afgestemd worden? Overigens, aan onze kant moeten we eerst ook nog de brondata op orde brengen.

Eric: Alle waterschappen werken via Damo/CDL naar GWSW-server en PDOK, zoals door het GWSW-team afgesproken met het Waterschapshuis. Er zijn nog diverse hobbels voor data-aanlevering, dus we gaan met HWH bekijken hoe we dat gaan stroomlijnen. Doel is zo goed mogelijke aanlevering vanuit de brondata, met bijpassende werkprocessen.

5. Verbeteren van adoptie en implementatie - diverse items

i. Stand van zaken Applicatietoetsing 2021, toegelicht door Jaco vd Bosch van J en L data-management, voor de tweede maal uitvoerder van de GWSW Applicatietoetsing. Samengevat:

OROX - beheerssoftware:; Dataquint/Geovisia, Riodesk/Kikker+Brutis. DG Groep/Gisib, Sweco/RioGL+Obsurv.

Antea wilde nog niet meedoen n.a.v. breuk met Dataquint. Zodra hun systeem herbouwd is (Q2 2021) willen ze GBI Connector wel laten testen.

Jaco: Met testbestanden met redelijk nette data, gemaakt in RiolGL: Kan men dat inlezen? Zo ja, dan ook weer exporteren? En weer opnieuw importeren? En dan weer exporteren? En wat doet dat met de resultaten van nulmetingen? Lastig punt is dat diverse partijen geen goed-uitgewerkte importfuncties hebben, dus vooralsnog alleen export kunnen bieden. Daarbij bleek dat de bulk wel goed gaat, maar bijzondere objecten nog lang niet overal. Ook door kleine verschillen liepen de uitwisselingen soms vast of ging data verloren. De beheerpakketten hebben t.o.v. een jaar geleden beperkte vorderingen gemaakt, helaas.

Eric: We doen een extra toetsing in Q2 waarbij we hopen dat diverse zaken gladgestreken zijn. Daarna volgt ZSM rapportage met een betere opbouw en toetsing op basis van praktijkdata van gemeentelijke klanten van de softwareleverancier.

Nico: Staan leveranciers wel open voor zo'n cirkeltest.

Jaco: Ja, dat zeggen ze wel. Niemand vindt knelpunten in z'n eigen applicatie leuk.

HYDX - rekensoftware: Nelen&Schuurmans/3Di, Deltares/D-Hydro, Inneautech/InfoWorks
Alle rekenpakketten kunnen het aangeboden HydX bestand soepel inlezen. Een mooi resultaat!

Freek: Inlezen ging goed, mooi. Hoe gaat de terugweg, exporteren?

Jaco: Dat is nog niet ontwikkeld, dus niet getest. **Eric** vult aan: In Q3 dit jaar gaat de HydX-werkgroep zich buigen over de wenselijkheid, en zo ja, vorm en reikwijdte.

ACTIE

ii. SvZ erkenning 'pas-toe-of-leg-uit' en 'uitstekend beheer' door Forum Standaardisatie

Eric: Komende weken verwachten we de definitieve beschikking met goed nieuws. Vooral de erkenning als beheerorganisatie is belangrijk. Dan kunnen we volgende GWSW versies zelf aan de PTOLU-lijst toevoegen.

iii. Voortgang discussie over invoering overgangstermijnen

Kort besproken. Wens wordt herkend, ook door leveranciers, maar handhaving is niet geborgd.

iv. SvZ 'Proof of Concepts' gericht op innovatieve toepassingen

Eric: Na onze algemene uitnodigen hebben diverse partijen interesse getoond en PoC-ideeën tegen ons aangehouden. Vaak gericht op gebruik van GWSW-gebaseerde data, in de PoC over inmeten/revisies ook voor verkennen van meer principiële zaken zoals een flexibele modelschil rondom het GWSW (zodat partijen ermee kunnen gaan werken voordat het is opgetild naar vastgesteld modelonderdeel) en het kunnen gaan muteren van GWSW-bestanden.

v. Notitie 'Veilige data'

Eric: Notitie is gepubliceerd. Stichting RIONED hoort graag feedback en ervaringen, ook over het gesprek intern met afdeling Openbare Orde en Veiligheid over veiligheidsaspecten.

Freek heeft het intern besproken, zonder duidelijke uitkomst. **Barry** heeft intern de notitie doorgestuurd en zal nog in gesprek gaan.

Freek: Aandachtspunt voor PDOK: Bedenk goed of je leidingen wilt opnemen waar je zelf niet eigenaar van bent. Voor je beheer belangrijk, daarom registreer je ze, maar wil je ook publiceren?

6. Planning doorontwikkeling GWSW

Versie 1.6 (Najaar 2021): GWSW-Kentallen, GWSW-Geo en verbeteringen in GWSW-Basis
Versie 1.7 (nog te bepalen): GWSW-Gemalen (areaal, onderhoud/conditie en dynamisch) en
GWSW-Maatregelen

Versie 2.0 (nog te bepalen) – GWSW o.b.v. NEN 2660-2 (NTA 8035)

Nog te bepalen: GWSW-Persleidingen

Eric: Versie 1.6 gebruiken we ook om nieuwe GWSW-teamleden (die Marinus gaan vervangen) te trainen. Tervisielegging deze zomer. Geef SVP tot medio juni aanvullingen en opmerkingen door via de Review-website. Dan wordt het in de voorbereiding voor versie 1.6 meegenomen.

Verschil versie 1.7 en versie 2.0 is het onderliggende metamodel. Tijdsplan van 'omklappen naar NEN 2660-2' hangt af van samenwerking met CROW.

Guido: Zijn er GWSW updates in voorbereiding voor meetsystemen/metingen?

Eric: Veel meetsystemen werken net als besturing van gemalen. Dus in GWSW-Gemalen zit een groot deel van wat jij zoekt.

7. Vragen aan het GWSW-team/Stichting RIONED

Guido: Komen de BGT inlooptabellen van gemeenten ook op de GWSW server? Het is handig om de data landelijk te delen. Nu moet ik het apart bij gemeenten opvragen.

Eric: Daar zijn geen plannen voor. Het is vooralsnog aan de regiopartners onderling om deze data aan elkaar te verstrekken.

Nico: Daarop inhakend: De BGT inlooptabel is ook te gebruiken in combinatie met IMBOR om water op straat te berekenen of bij beheer van een wadi. Dus de combi van ons werk met groen- of wegbeheerder. **Ferry:** Zeker bij klimaatadaptieve aspecten straat en afvoer naar groen.

Eric: Mooie casus! Ik neem het mee in de afstemming met CROW.

ACTIE

Jaco: Incident Lelystad deze week met benzine-achtige geur uit riool. Deed me stilstaan bij of/hoe veiligheidsregio's de juiste rioleringsgegevens kunnen raadplegen. Speelt dat bij anderen?

Eric: Medio vorig jaar ihkv experimenten Omgevingswet is een casus brandweer/riolering uitgewerkt. Waar haal je bluswater vandaan en waar stroomt het naar toe? Welke sloot/gracht/gemaal moet je ingrijpen? Interdisciplinair dus. Datavoorzieningen en -standaarden gaan hierbij steeds meer helpen.

Rick: Iedereen kan data benutten via PLOT/LCMS. Maar veel is nog vrijwillig en vrijblijvend.

Eric: Data bij incidenten is een belangrijke casus. Wij gaan contact zoeken met LCMS over of data vanaf GWSW server/PDOK daar gebruikt kan worden. Zo nodig vervolcontact met Rick.

ACTIE

6. Rondvraag en sluiting

Geen aanvullende vragen. Ferry rondt de vergadering af. Stichting RIONED zal in oktober een nieuw Gebruikersoverleg plannen.

ACTIE